

Előfizetési árak:

ostán vagy házhoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor.

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyilttér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felelős szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Mezőgazdaság és szeszgyártás.

Debreczen, május 15.

Van-e szüksége Magyarországnak arra, hogy mezőgazdaságiszeszgyárail legyenek? Van. Van-e szüksége továbbá Magyarországnak arra, hogy ipari szeszgyárail legyenek? Kétséget nem szenvedhet, hogy van. Ha tehát mindkettőre szüksége van az országnak, minő meddő kérdés arról vitatkozni, hogy a két gyár- ipar közül melyiket részesítsük előnyben, midőn a mezőgazdasági gyárak fennállásához a mezőgazdaság helyzetének javítása, az ipari szeszgyárak támogatásához pedig az államkincstár jövedelmének biztosítása, mint az általános és egyetemes érdekek fűződnek.

Ezt a kérdést tehát nem szabad a közgazdasági irányzatok egymástól különböző szempontjaiból meg- bírálnunk és elintéznünk. Itt nem szabad sem agráriusnak, sem mercantilistának lennünk, mert itt sem kizárólag a magyar államkincstár, sem a mezőgazdaság s még kevésbé a magyar szeszipar érdekeiről van szó, hanem ez oly fontos közgazdasági momentum, mely egyformán érdekli az állam és a társadalom vagyoni helyzetét.

A fennálló ipari szeszgyárak megszüntetése éppen olyan országos

csapás volna, mint a minő országosan káros hatású lenne azon rövid látású közgazdasági politika, amely a mezőgazdasági szeszgyárak létesítését akadályozná, vagy pedig a fennálló megszüntetését célozná.

Az ország mai válságos közgazdasági helyzetében csak kárhöz- tatni lehetne azon pénzügyi politikát, mely a fogyasztási adóalapot csökkentené, ezt az adózási alapot, mely természeténél fogva az adó- nemek egyik legcélszerűbb alak- zatát képezi. Másrészt tisztán fis- kális politika szempontjából elítél- lendő az oly törvényhozási intézke- dés, mely a súlyos helyzetben levő mezőgazdák adózási képességét korlátozná az által, hogy megtiltá- nekik terményeiknek jövedelmező értékesítését.

Magának a szesznek, mint álta- lános élvezeti cikknek a közegész- ségre káros, mondhatni romboló hatásától eltekintve, csak örvendés- jelenségül constatálhatjuk a szesz- ipar fejlődését és annak haladását elősegíteni kötelességünk, hiszen a kivitelre is számítanunk kell s a szesz-export kiviteli kereskedel- münkben fontos tényezőként sze- repel.

A szesz-kontingensnek törvény- hozási elosztása tehát nem osztály-

érek és legkevésbé néhány nagy- birtokos érdeke és a Lukács László pénzügyminiszter által beterjesztett törvényjavaslat a legszerencsésebb megoldását képezi a kérdésnek az állam és társadalom egyenlően fon- tos érdekei megóvása szempontjá- ból s a miniszter beszédje, melylyel a javaslatban foglalt szempontokat kifejtette és megmagyarázta, általá- nos helyesléssel kell, hogy talál- kozzék. Nincs értelme tehát az ag- rárius tábor azon exaltált kirohaná- sának, melylyel a képviselőház tárgyalása alkalmával támadólag lépett föl, s e kirohanás vehementiá- ját inkább a politikai elfogultság- nak, mint a gazdasági érdekek hely- es felfogásának kell tulajdonita- nunk. A Tisza Kálmán beszéde, mely a javaslat mellett érvel, ugy- véljük, hatást fog gyakorolni a nép- párt turbulens elemeire, mert annak világos felfogása meggyőző hatását nem tévesztheti el. Ha tehát a szesz- kontingens arányos felosztásáról szó lehet, akkor a közgazdasági po- litika aktuális kérdését csak az ké- pezheti, hogy mezőgazdaságunk helyzetének javítása a kisgazdák- nak, vagy a nagybirtokosoknak előnyben részesítése által eszközöl- tessék-e. Részünkről azon felfogás- nak vagyunk hajlandók igazságot adni, a mely a szorongatott hely-

TÁRCZA

Az elrepült tehén.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája. —

Irtta: Szini Péter.

Ugy esett a sor, hogy Csombók János atyánkfia, a ki buzgó kálvinista vallású köz- ségi főtanácsos volt Darán, addig iszogatót hitelben az árendás zsidónál gyakran elő- forduló községi teendőkből, hogy a rovás végtére is tekintélyes summává nőtt fel és — a különben kész hitelező — Bórek kény- telen volt kijelenteni, hogy ő ugyan tiszteli és nagyrabecsüli Csombók uram érdemes személyiségét, hanem a pénzt is nagyon szereti, óhajtaná hát, ha a tanácsos ur le- róna azt a negyvenöt forint tartozást, me- lyet a rovás szemmeláthatólag mutat.

Csombók János, magyar természet szerint, füle botját se hajtotta előbb az árendási kérelemre, hanem hiszen Bórek nem az az ember volt, a ki beadja derekát bárkinek is, ha mindjárt községi tanácsos is az illető.

Minokutána belátta, hogy Csombók uram csak halogatja a fizetést, mint a zsi- dók Messiása az eljövotelt, kapta magát s egy az inquisitio vadlelkű bíráihoz illő bün- tetést szabott Csombókra.

Beszüntette a hitelt és mikor egyszer Csombók — jóban részes társaival — ismét beállított a kocsamába egy kis ital elfogyasz- tása tekintetéből, kereken kijelentette, hogy mindaddig, míg a rovás tisztázva nem lé-

szen, ő ugyan egy korty pálinkát sem ad Csombók uramnak.

Persze, hogy e szavalt éppen nem tet- szett Csombóknak. Nagyon megszegyenelte magát, hogy úgy rápiritott az a zsidó és ámbátor veszekedni nem igen szokott, mióta kedves életpárjával összebörönélődött, most elfutotta a méltó düh és izgatottan meg- szólalt:

— No, Bórek, az áldóját, számoljunk le hát! . . . Már én annyira lejártam volna községi hűtös létemre, hogy egy zsidó is csufuságot tegyen rajtam?

Bórek erősen kérte az engedelmet, mert tudta, hogy egy községi tanácsossal még sem jó teljesen ujjat húzni. Az embernek könnyen kerülhet kellemetlensége, ha mind- járt a legbecsületesebben él is. Néha a mérték lesz rosszabb néhány dekával (ki tudná: miért?), máskor meg az ital szesz- fokánál mutatkozik néhány foknyi külön- ség. Jó, ha az embernek ilyenkor pártfogója kerül egy községi hűtös személyében.

Alázatos helyzetbe helyezte tehát vézna teste állományát s macska szemével szeli- den kezdett pislogni, mint a daróczy torony csillaga.

— Bocsánatut kérek, fűtonácsos ór, — mondá. — Ne tesszen neheztülni, de a pénzre szükségem van, mert az enyém jány, a Rifkele férhez okorja menni magát! Tetszik totni, ilyenkur sok o kiodás:

— Jól van, no, Bórek: Mennyire megy az a tartozás.

— Negyvenhat furint ötven krajczár! — magyarázta meg Bórek.

— Hát tudja mit! Nekem most pénz- nem nincsen, hanem megvan még a tehe- nem, akit maga már többször kért tőlem. Vegye meg, aztán jöjjünk tisztába a tarto- zással.

Bóreg egy ideig gondolkozott; de hir- telen szegeletre jutott a megállapodásban. Mégis jobb valami, mint semmi! Azt a te- henet olesón megkaphatja Csombóktól és jó pénzéért eladhatja, okosabb lesz hát állani a kötélnek.

Az alku kezdetét vette. Csombók öt- venöt forintot kért, Bórek meg negyven- nyolezat ígért. Csombók dicséri a szarvas- jóságát, hogy milyen derék, megtermett szarvas-állat; akár járomba is foghatja Bó- rek. A kocsáros ellenben nem találta ki- tűnő tejelőnek s kereken kijelentette, hogy többet nem adhat érette negyvennyolc- nál; ezt is csupán a főtanácsos ur iránt érzett tiszteletből adja meg.

— No, Bórek, ne beszéljessünk sokat! Kell az ötvenért vagy sem? — szólott ujjab ajánlatot Csombók.

Bórek hosszas tépekedés után ráállott az alkura és már este Csombók uram Virág névre hallgató tehene az ő óljába vándorolt, nem csekély bosszuságára a szabadszáju Csombóknának, ki a jámbor jóságát felette sajnálta.

Meg is mosta amugy magyarosan Csombók uram fejét e nyeledelmi cseleke- detért, előidézvén a szitkok, átkok czifrán kisallangozott öznét s hogy kettő jobban elviselhesse, juttatott belőle Bóreknek is egy rakást.

zetben levő kisgazdák segítségére siet.

Amiből nem azt akarjuk következtetni, hogy a nagybirtokosokat zárjuk ki a szeszgyártás előnyeiből, hanem csak azt, hogyha a szesz-kontingens aránylagos felosztása lehető, — amihez kétség nem férhet — ugy a kisgazdák a nagybirtokosok felett előnyben részesítenek, mert ezen felosztás a kisgazdákra nézve életkérdés, ellenben a nagybirtokosokra nézve azt jelenti, hogy a földbirtok az eddiginél jövedelmezőbbé tétethessék.

A szesz-kontingensről szóló törvényjavaslat ezen ellentétesnek látszó, tényleg azonban az egész ország közgazdaságát illető érdekek kiegyenlítését szerencsésen oldván meg, annak megalkotását országunk közgazdasági jövőjére nézve előnyösnek tartjuk, reméljük, hogy nem sok idő múlva azt, mint a Széll Kálmán kormányzata szerencsés alkotásainak egyikét tekintetjük.

A kvóta-javaslat. Mint értesülünk, a kvóta-bizottság minél hamarabb elkészül jelentésével s akkor a kormány a kvóta-javaslatot elgyetemben, azonnal a képviselőház elé terjeszti. Ugyanakkor az osztrák kormány is benyújtja a Reichsrath-hoz a javaslatot. Itt említjük meg, hogy Menger dr. részéről felkérettünk annak konstatálására, hogy, midőn tegnap azt a javaslatát indokolta, a mely szerint a két kormány egyezésre lépjen azon adatok iránt, a melyek jövőre a kvóta kiszámításának alapjául szolgáljanak, sem a két hetes albizottság ülésén, sem az osztrák kvóta-küldöttség plénumában nem érintette azt a kérdést, vajjon a

jelenlegi kvótaegyezmény Ausztriára nézve káros-e, vagy előnyös-e?

A fiumei tőzsde. Polónyi Géza tegnap a tőzsdeadóról mondott beszédében támadást intézett Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter ellen, a miért ő Fiumében, ebben a fölötté fontos gazdasági empóriumban nem állít föl tőzsdét s ekként igen fontos érdekek hevernek parlagon. Ezzel a támadással szemben konstatáljuk, hogy Hegedüs Sándorban — hiszen nap nap után tesz róla tanúságot — megvan az érzék e fontos érdekek iránt, sőt Fiumével szemben ennek különösebb jelét is adta. Nem szólva fiumei utjáról, a midőn ez empórium pulzusára tette a kezét, egyszerűen utalunk arra, hogy Hegedüs Sándor már ezelőtt egy évvel tőzsdét létesített Fiumében s azt anyagilag támogatja még ma is.

Zene és művészet.

— Zenedénk haladása. —

Mindenki, a ki a zene iránt érdeklődik, igaz örömmel győződhetett és győződhetik meg, hogy városunk Zenedéje mily óriási haladást teszen évről-évre, mennyire igyekszik emberileg tökéletesedni és még a legkényesebb igényeknek is megfelelni. A legutóbb megtartott matinéé fényesen igazolta azt, hogy Zenedénk hivatásának magaslatán áll, hogy minden erejéből igyekszik azt az ideális célt elérni, a melyet mi emberileg tökéletesnek nevezünk.

Nincsen szándékunk most e helyütt újabb bírálatot írni a vasárnap megtartott matinééről, megtették azt nálamnál hivatottabb zenekritikusok. Láttuk, hogy a tanári kar egytől-egyig igaz lelkesedéssel, ambícióval, szép tudással tanítanak és megkedveltetik nemcsak az ifjú generációval, hanem edes mindnyájunkkal a zenét, felkeltvén érdeklődésünket a Zenede iránt. Simonffy Emil zenedei igazgató, mint a jó házigazda, mindenütt, mindenkoron ott van, a hol a Zenedéről csak szó van. Nincsen egy próba, egy hangverseny, matinéé, hogy a lelkes

Zenede-igazgatót ott ne látnók: bátorítja a félénkebb növendékeket, serkenti a csüggedőket, dicséri, lelkesíti a jó tanulókat. Szinte ragyognak a szemek az örömtől, ha egy növendéket többször kihívunk, mint ha minden taps, minden eljenzés neki szólna. Ilyen lelkes vezető mellett lehetetlen, hogy ne haladjon mindig feljebb-feljebb. Zenedénk már ma is első az országos kir. Zeneakadémia után az egész országban és méltán megérdemli, hogy azt a legnagyobb pártolásban részesítsék.

Ámde azon szubvenzió, a melyet a Zenede eddig élvez a város és államtól, nem elég, hogy mindazt megvalósíthassa a Zenede, a mi továbbfejlődésének legfőbb feltétele. Igaz, hogy Debreczen szab. kir. város eddig sem zárkózott el az áldozathozaltól, adván a Zenedének 2000 forintnyi szubvenziót; de ha tekintetbe vesszük, hogy Kecskemét, Miskolcz, Kolozsvár stb. mennyivel többet áldoznak a Zenedére, noha a két első helyen megnevezett Zenedék még csak szóba sem jöhetnek a miénkkel, meg a kolozsvári sem mérkőzhetik vele, akkor meg kell vallanunk, hogy a mi áldozatot hoz a város és a kormány szubvenzióképen Zenedénknek, nem áll arányban azon nagy szolgálattal, munkaerővel, a mit Zenedénk kifejt. Közközlésügyi kormányunk képviselője, Wlassics Gyula nagy és lelkes pártolója a szépművészetnek. Városunk is mindenkoron pártolta a művészetet. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy Zenedénkben 10—12 kitűnőnél kitűnőbb tanár működik, hogy tanterve, beosztása, tanmenete egészen olyan, mint a kir. Zeneakadémiáé, hogy évről-évre szaporodik azon növendékek száma, kiknek egyéniségüknél fogva vagy a fél, vagy az egész tandíjat el kell engedni: a kiadás tehát nőttön-nő, nyilvánvaló tehát, hogy ugy a városnak, mint az államnak fel kell emelni a Zenedének nyújtandó szubvenzióját.

Ezzel szemben a Zenedének oda kell hatnia, hogy tanárainak fizetését véglegesen rendezze. Dicséretes az is, a mit a Zenede vezetősége már eddig is tanárainak érdekében tett, de ennél nem állhat még meg. A

Am az átok mit sem használt. Elmúltak a régi jó idők, mikor az asszonyi nemen levők oly hatalommal bírának, hogy a kire megneheztek valamelyes cselekmény miatt, kutya vagy macska képében megkísérthették; vagy pedig reá börtöltek, hogy rövidesen meghala. Ma már mennél jobban megátkoznak valakit, annál egészségesebb, mert ha fogna a magyar nyelven rebegett átok, akkor első sorban is a végrehajtók pusztulnának ki.

Bórek sem volt ideges ember, sőt babonás sem, épen ezért keveset adott Csombókné asszonyom szörnyű átkára, melyet az udvara közepén deklamált el találó titulások osztoztatása mellett.

A Rükkele férjhezmenetelének napja rémségesen közelgett. Geld Volf, a szerencsétlen szorította a dolgot. Lehet, hogy a bájosan szép Rükkelének igéző tekinteteért epedett oly annyira, de inkább lehet, hogy a Bórek zsebéből kikerülő pénzmag iránt táplált rajongása tette sürgőssé helyzetét.

Bórek nem akarta hátráltatni az egy mást szerető ifju pár egybekelését, s minekutána még épen ötven forint hiányzott a lányával adandó nyolcezszáz forint summából, egyik hétfői napon — épen országos vásár volt — maga elé vette a Csombók uramtól vásárolt tehenet s behajtotta Munkácsra.

Csombókné épen arra ment el nagy szomorú arezzal, mikor Bórek lelépett az udvarról. Kitért rajta ismét a harag mérge s nem állotta meg, hogy oda ne kiáltsa a zsidónak:

— Olyan szerencsés vásárt csináljon vele, amilyent én kívánok!... Az én Istenem adja, hogy súlyedjen el előle az a tehén!

Bórek okosabbnak találta hallatlanná tenni az asszonyi kifakadást s két ballábá-

val serényen lépve követte az előtte flegmatikus komolysággal lépdelő tehenet.

Soha olyan zürzavaros Bábelt, mint egy országos vásár Munkácsra. Az ember hajlandó volna elhinni, hogy a Bábelt tornya építések szétzúllott mindenféle ember adott itt egymásnak találkozt.

Itt egy csomóba verődve méteres pájesszel bíró, hosszú, zsiros kaftánba bujtott zsidók beszélgetnek a geséft felől, jellegzetes jargonban ferditve el a német nyelvet; amott rakás felvidéki orosz hónaljig erős ingben, nagy tiszóval mellén, árulja „suska“ fajta disznóját, mely agárszerű termete mellett eléggé hizékony faj; más helyen a palánkai, felső-schönborni svábok öblögötnek kegyetlen nyelvükön, melyen ugy terül a szó, akár a tassi lángos; amott a nyiri magyar árul kolompért erős „é“ beszéddel kínálgatózva; távolabb a dobonyi ember „au“ beszéde hangzik, amint egyik atyafivala „csikaura“ alkudozik s a köztük, hogy a nemzetiség annál különféle legyen, a nyurga állományu, bő nadrágban totyogó bosnyák árulgatja cifra nyelvű késeit s más egyéb műszereit.

Bórek is beért végre a marhavásárba s várta a jó szerencsét. Került is mihamar egy palánkai sváb, a ki ékes dialektussal kérde:

— Vás kaostet dizajsz Kukh?

Bórek őszintén megvallotta, hogy ötvenöt forintért szeretné adni, de ha ez nem lenne lehetséges, alább is ereszkedik a számításban.

Nyújtogatták egymásnak a kezeiket, csapdosták tenyerüket, végre is addig csapkodtak, hogy ötvenegy forintért sváb atyánkfiaé lett a magyarság között növekedett tehén.

A jámbor jószág méltán is csodálkozhatott, mikor becsületes Virág neve helyett Virjáknak hallotta magát szólítani, s bizo-

nyosan nem valami nagy kedvvel követte a szöszkehajú svábot vándor-utjában, de hát a muszáj előtt ember is megadja magát, nem hogy egy szarvasállat,

Bórek megszabadult a tehén-eladás gondjától és minekutána vásárolni semmit sem szándékozott, nagy lassacsán felballagott a marhavásárból a piac felé, hogy az otthon várakozó Slajmelének vásároljon valami kedélyes játékszert.

Nagyon szerette a kis Samukát, mert egyetlen fia volt nyolcz gyermek között, és igyekezett minden tekintetben kedvében járni a pálinkás bódé leendő örökösének, ne hogy ez megkeserítettén, Ábrahám kebelébe vándoroljon.

A tehén árát egy zsebkendőbe kötve dugta zsebébe, mert a bugyellárisát ott-hon találta felejtetni. Ez a körülmény egy kissé izgatta a jámbor izraelitát. Attól tartott, hogy valamelyik ügyes zsebmetsző ki találja szagolni a zsebéből. Hogy tehát biztosítsa magát, kezébe fogta a zsebkendőt és ugy haladt tova a sátrak között.

Tömve volt a hosszú piac fehérgubás oroszszal és kaftányos lengyel zsidóval, a kik sűrű tömegbe verődve, mint a sürgő hangyák, kavargtak le s fel a piacon. Bórek alig tudott közöttük elszabadulni. Végre szerencsésen kijutott a kellemetlen büzt gerjesztő gomolyagból s egy sátor felé tartott, hol egy jámborképű tallián apró léggömböket árult, színes hólyagpapírból ügyesen ki-cirkulázva.

Bóreknek nagyon megtetszett e játékszer. Elgondolta, hogy miképen fog örvedezni a kedves Slajmele egy ily szerzeménynek. Menten meg is alkudott egyet tiz krajczárért és — hogy időnap előtt el ne repüljön tőle, oda kötötte a végét zsebkendőjéhez, melybe a pénzt helyezte volt s a szülői szív édes örömméretével baktatott tovább.

Mikor a Temető-utczába ért, hirtelen

Zenede egész embert igényel, már pedig ha kényszerítve van az a tanár, hogy naponta még 5—6 privát órát adjon, akkor az csak egészségének kockáztatása mellett teljesítheti kötelességét, a hogy teljesíti is egészsége árán.

A nyugdíj-ügy sem maradhat sokáig pium-desidérium. A tanításhoz és főleg a zenetanításhoz nyugodt lélek és nyugodt kedély kell. Már pedig az a tanár, a kinek örökké az a gondja, az az aggálya nyomja lelkét, mi lesz övéiből, ha valamely baj éri és munkára képtelenné válik: nem taníthat mindig nyugodt lélekkel. Zenedének tanárai megmutatták eddig, hogy saját éneik megtagadásával igazán teljes munkát végeztek, megérdemlik tehát, hogy jövőjük ne maradjon kétes jövő.

Es a mily lelkes, ügybuzgó igazgatónak ismerjük Simonffy Emilt, a ki teljes odaadással csügg a Zenedén és igaz barátja a tanároknak, meg vagyunk győződve, hogy fog utat-módot találni a nyugdíj-ügy valamely megoldására.

Szükségesnek tartjuk még megjegyezni, hogy tanácsosnak találjuk, ha a Zenede az év végével rendes iskolai-zenedei bizonyítványt adna ki. Azzal, hogy az állam szubvenziót ad az intézetnek, nyilvános jellegű Zenedének ismerte el. Tanárai mind oklevelesek és művészek. Azzal csak nyerni fog a Zenede, ha végérvényes bizonyítványt ad növendékeinek.

Kuthi Zsigmond.

A dél-afrikai háború.

— Expressz tudósítás. —

Budapest, május 15.

Roberts lord nem szándékozik megállani Koonstadnál, hanem szakadatlanul folytatja előnyomulását Johannesburg felé. Erre vall az a körülmény, hogy French tábornok lovassága már elhagyta Koonstadot és északi irányban öt mérföldnyire Jordaanhoz érkezett. Az angol seregre rendkívülien nehéz föladat vár attól a pillanattól kezdve, hogy át fogja lépni a transzáli határt. A

csak nagy forgószél kerekedett, mely szemetes gazzal telecsapta mind a két látószervét. Bórek ijedtében elfeledkezett arról, hogy kezében értékes tárgyat tartogat. Nagy gyorsasággal kapott sebhedt szeméihez mind a két kezével és . . . jaj!

A léggömb kisiklott kezéből a rákötött zsebkendővel együtt s mire megrémült izr. atyánkfia magához jöhetett volna a meglepetésből, a forgószél megkapta a gömböt s a zsebkendővel együtt felemelte a magasba.

— Aj, váj! — ordított fel Bórek s kezdett a gömb után ugrádozni, hogy majd megragadja, de biz azt már szárnyakkal bírva sem érthette volna el, mert vad gyorsasággal szállt az feljebb s végtére teljesen eltűnt szeméi elől.

— Herr Gatt! Gerr Gatt! — jajveszékelt Bórek. — Oda a drága tehén. Elrepülte mögöttem!

Nagy tömeg verődött össze körülötte mindjárt, mely kedélyesen kacagta a fura esetet.

Busan bandukolt haza a megkárosult Bórek s otthon csaknem sirva panasolta el feleségének, hogy miképen repült el tőle a tehén.

Nagyobb baj ugyan nem lett a dologból, csak epen annyi, hogy a tönkre silányított Bóreknek kölcsönül kellett felvenni az eléggömbözött összeget, hogy leánya kiházásitási összegét kikerekíthesse; de mégis a fura eset híre édes örömet okozott Csombóknának.

Azóta azzal jár, hogy az ő átka fogta meg Bóreket; ezért repült el tőle a pénz, melyet a tehénért kapott.

A falusiak meg kaptak rajta mindjárt s a jámbor Bóreket a történet óta csak „repülő tehénnek” titulálják.

No, de hiszen nem is vásárol ő több léggömböt a Slajmelének!

hegyes terep nagyon megkönnyíti a védelmet és épen olyan mértékben akadályozza a támadást.

A bur csapatok, hir szerint, a Vaalfolyónál gyülekeznek. Valószínűleg Viljiondriftnél, ott, a hol a bloemfontein—pretóriai vasut átkel a folyón. Tekintettel arra, mennyire elvesztették ellenálló képességüket, nagyon kérdéses, vajjon tudnak-e komoly nehézséget gördíteni Roberts lord utjába.

Sir Redvers Buller is megmozdult Natalban. Itt ugyanazt tapasztaljuk, a mit az oranjei harcztéren. — A burok számbavehető küzdelem nélkül kiűrik legjobb pozícióikat. Heteken át dolgoztak a Biggars-hegységben készített védelmi vonalak megerősítésén, minek folytán azt kellett hinnünk, hogy semmi áron sem eresztik át Buller seregét. Az angolok vasárnap megkerülő mozdulatot tettek egyidőben az ellenség jobb- és balszárnyán és ugyanakkor lovassággal szorongatták a cenztrumát. A burok még aznap elhagyták a hegyszorosokat, a melyeken Buller háborítlanul átkelhetett és ma már Dundeebe érkezik.

London, május 15. A Reuter-ügynökség jelenti Pretóriából f. hó 12-iki kelettel: A burok ma heves ágyu- és puskatüzrel megtámadták Mafekinget. A benszülöttek negyedét egy gránát fölgyjuttotta és elhamvasztotta. A Delagoa-öblön keresztül való élelmiszer-behozatal eltiltása leginkább az angolokat fogja sújtani, mert az élelmiszereket első sorban a burgherek, azután a semleges hatalmak alattvalói között osztják szét és csak azután kerül a sor a foglyokra.

Egyházkerületi közgyűlés.

— Első nap. —

A tiszántúli ev. ref. egyházkerület millió lelket számláló egyeteme a mai napon kezdte meg nagyfontosságú tavaszi közgyűlését.

Az elnöki széket Kiss Áron püspök és gróf Degenfeld József főgondnok elfoglalván, ösz püspökünk emelkedett hangu beszédben megnyitja a gyűlést.

A tagok számbavétele elrendeltetvén, a következők jelenléte konstátáltatott: Zsigmond Sándor, Dávidházy János, Széll Kálmán, Nagy István, Görömbei Péter, Biki Károly esperesek; Ritoók Zsigmond, gróf Ráday Gedeon, Horthy István, gr. Degenfeld Sándor, Tisza Kálmán, Genesy Albert e. m. gondnokok; gr. Tisza István, Rásó Gyula, Padrah Sándor, dr. Baksa Lajos, Szele György, Biró Lajos, Balogh Ferencz, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Thaly Kálmán, Szunyogh Szabolcs e. k. tanácsbírák és e. m. képviselők; Sinka Sándor, Kovács Lajos, Csiky Lajos igazgatók; Dóczy Imre középisk. felügyelő; Márk Endre koll. ügyész és Rózsa Sándor koll. pénztáros stb.

Elmaradásukat igazolták: György Endre e. m. gondnok és Szeremley Sámuel e. k. tanácsbíró.

Tudomásul vétetvén, az e. kerületi gyűlés megalakultnak jelentetik ki.

Csernák István esperes, Krúszly Bálint m.-szigeti jogtanár, Menyhárt János debreczeni theol. tanár emléke jegyzőkönyvben megörökítették.

Isaak Dezső szatmári e. m. gondnok, konventi képviselő visszavonulását sajnálatlal veszik tudomásul.

Egyszersmind azt is, hogy a szatmári egyházmegye új gondnokává Szegedi Antal választatott meg.

Kiss Áron püspök üdvözlővén az új gondnokot, az Andaházy-Szilágyi intézet számadására küld ki az egyházkerület bizottságot.

A konventről áttett ügyek kapcsán érdekes és fontos határozatról veszünk tudomást; nevezetesen a konvent helybenhagyja, hogy a domesztika megváltása czimén a nagyobb lélekszámot mutató egyházak részéről, egy-egy lélekre 5 kr. adó számíttassék az eddigi kulcs mellőzésével.

Ugyancsak a konvent felhívja az egy-

házkerületet, hogy a vallástanárokon kívül a többi gimnáziumi tanárok se feledkezzenek meg a református szellem ápolásáról s arról a nevelői munkásságról, melylyel egyházunk leendő polgárai s egyetemes érdekei iránt viseltetni kötelezettek.

Tudomásul vétetett.

A Budapesten felállítandó protestáns theologiai fakultásnak az egyetemen leendő felállítását jogosnak és igazságosnak mutatván ki a konvent, felhivatik az egyházkerületet, hogy ide vonatkozó határozati javaslatát a konventhez tegye meg.

A határozati javaslat felolvasása előtt Tisza Kálmán szóval fel oly értelemben, hogy a bizottságnak szabad kéz adassék a véleményezésre s az egyházkerület előre adott véleményével, melyet a főjegyző felolvasott, ne köttessék meg a bizottság keze. Kiadatik a theol. tanári karnak véleményezés végett.

A tőkesegély ellenőrzését csak az egyházi adózás birtokaránylagosságának az egész vonalon való keresztülvitele után tartja lehetőnek a konvent kérdésére az egyházkerület s a meglevő 14,000 koronának az egyházak segélyezése végett leendő kiosztását ezuttal visszatartja.

E határozat ellen szól Széll Kálmán esperes. Tisza Kálmánnak a konventen történt tárgyalás ismertetése s gróf Degenfeld Józsefnek a kiadás melletti felolvasása után ilyen értelemben határoz a kerület.

A konvent korábbi felhívására az egyházkerületek háztartásához szükséges összeg kimutatásáról szóló jelentés tárgyalása holnapra halasztatik.

A miniszter leiratára a lelkészi fizetések állami segélyének deponálási helyéül a debreczeni kir. adóhivatalt jelöli meg az egyházkerület. Ugyancsak ide vonatkozóan az államsegélyből halál esetén, a lelkész, a már megszolgált időre, özvegye, árvája, míg a helyettes, vagy új lelkész ellátásáról gondoskodik, huzza a fizetést kiegészítő államsegélyt.

A kongrua kiutalt összegének elszámolására nem egy, mint a miniszter kívánja, hanem három hónapot tűz ki a közgyűlés.

Olvastatik az egyházkerületi pénztárnak 1899. évi számadását felülvizsgáló bizottság terjedelmes jelentése, mely a nagy szorgalommal vezetett pénztár tisztviselőjének (Rózsa Sándor) a felmentvényt, a szokásos óvással megadja.

A felsőszabolcsi egyházmegye Nyiregyházán felállítandó felsőbb leányiskola és internátus berendezésére, a tűzkárbiztosítási alapból egyszersmindenkorra: 2000 koronát 3 éven át, s 10 éven át az internátus felépítésétől számítva, ezer-ezer koronát megszavaz. Görömbei f.-szabolcsi esperes 8000 korona szükségességének kimutatása után ugyanannyinak utalványozását kéri, de az elnökségnek a pénztár sok oldalról történt hivatkozása után megmarad a gyűlés a 6000 korona kiadása mellett.

Kiss Albert és Komlóssy Arthur a zsol-tárkészlet számbavételére s idevonatkozó ügyek végzésére kiküldött bizottság nevében beterjesztett iratban kimutatják, hogy 1891-től 1900-ig 44,800 darab közönséges zsol-tár adatot, más fajtákból 48 ezer, 16 ezer stb. összesen 36.407 frt értékben.

Itt egy igen praktikus eljárásra mutat rá a bizottság, mely abban áll, hogy a zsol-tár árak tetemesen leszállíttassanak. Így nevezetesen: a 8° 52, a 16° 38 krra, az eddigi magasabb árak helyett s a lelkészek és tanítóknak ugyanazt a százalékot kívánja adatni ebből is, mint az egyházkerületi népiskolai tankönyvkiadványokból eddig adatott. Az egész zsol-tár jövedelem a gyakorlati lelkészeti tanszéke költségeit tartozván ellátni, szükségesnek tartja a bizottság azt is, hogy ilyen értelemben az illetékes közegek (lelkészek, tanítók) s maga a nagy közönség tájékoztattassék.

A kerület ilyen értelemben határozván, a zsol-tárak elárusításával Eperjessy István helybeli könyvkereskedő-czéget bizza meg.

Olvastatik „a Révész Imre emlék” alapszabályzata, mely szerint megboldogult nagymemlékü prédikátorunk művei kiadatnának, élettrajza megírattnék s a jövedelem 50%-a

az örökös: Révész Kálmánnak adatnék. — Főbb vonásokban ilyen értelemben határoz s a mennyiben ez a Prot. Irodalmi Társaság révén, közös dolog, mind a két protestáns egyházra nézve, annyiban e szabályzatnak a többi egyházkerületekkel leendő közlését kívánatosnak tartja s Tisza Kálmán indítványára ilyen módon határoz is.

A Vörösmarty-ünnepélyre Thaly Kálmán küldetik ki, a hozzá csatlakozók az elnökségnél jelentkezven.

A kerületi egyházi főhatóság megkezdte a szatmári és egri róm. kath. püspököket a végből, hogy a szatmári és török-szentmihályi apáca-zárdákba járó református vallású növendékek vallásos oktatása felől tudomást szerezzen, melyhez törvényadta joga van.

Az egri püspök azonban nem is felelt a kérdésre (ezt udvariassági ténynek sem minősíthetjük), Meszlényi szatmári püspök pedig határozottan kijelentette, hogy a zárdájába református pap hitoktatóként be nem bocsátható.

A felekezeti feltékenység ilyen avas megnyilatkozása szerintünk sehogy sem illik bele sem a törvény, sem a 20-ik század művelt felfogása keretébe.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratából olvastatik, hogy újabban 45 tanítói állomás láttatott el államsegéllyel és 25 állomás megfelelő korpótlékkal; köszönettel tudomásul szolgál.

Oláh Gyulának: „Az ember és egészség” című munkáját iskolai segédkönyvül az iskolai hatóságoknak megvételre ajánlja.

A tanítóképeségi vizsgálat eredményéről szóló örvendetes adatai felolvasása után, Hajdu Zsigmond püspöki titkárnak 1000 frt fizetése és 300 frt lakbérért 200 ferral felebb emeli.

Az esperesi kar, előterjesztései kapcsán annak a kívánságnak ad kifejezést, hogy a tanító, vagy tanár évközben állomását el ne hagyassa, esperesi, illetőleg püspöki consensus nélkül meghívható ne legyen. A kerület a törvényes alapon álló esperesi javaslatot egészében magáévá teszi.

Az egységes lythurgia kérdésében beadott indítványra vonatkozólag utal egyházkerület arra, hogy e tekintetben a konvent útján véleményezhet kerületünk határozni, vagy valami változtatást eszközölni joga azonban a zsinatnak van.

Az iskolák államosítása igen fontos kérdéséről, mely azonban igen ellapult vitát eredményezett, legközelebb részletesebben szólunk.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

Országgyűlés.

Budapest, május 16. A képviselőház mai ülésében tovább folytatták a börzeadó-ról szóló vitát. Rakovszky és Szabó felszólalása után általánosságban megszavazták.

A részletelnél Barta Ödön felszólalása után szavazni kellett volna, de Molnár Jenő jegyző konstatálja, hogy a Ház nem határozatképes, mert nincs jelen száz képviselő.

Elnök az ülést felfüggeszti egy negyed-órára s azután folytatták az ülést.

Ezalatt a főrendiházban a hadügyi albizottság tartotta ülését. Heránszky, Pulszky és Erneszt teljesen tiszta képet kértek a kiadásokról, nehogy a budgetten kívül meglepetések legyenek, miáltal a delegáció ellenőrzése illuzóris lehetne. Tudják ők, hogy emelni kell a budgettet, de tudni akarják a határokat.

Krieghammer válaszáat a részletes vitára tartja fenn.

Székely Kálmán kéri a bizottságot, hogy függeszszék fel az ülést, mert a képviselőház határozatképtelen.

A bizottság hát felfüggesztette ülését és átmentek a képviselőházba.

Ujabb összeférhetlenségi ügyek.

Budapest, május 16. A képviselőház mai ülésén huszonöt újabb bejelentés tétetett, köztük Falk Miksa, Naményi, Légrádi, Vészi József, Holló Lajos, Molnár János ellen államvasuti átalány és szabadjegy miatt; továbbá Tisza István, Matlekovics Sándor s Pulszky Ágost ellen.

Fényes bur győzelem.

Budapest, május 16. A Daily Mail jelenti Laurencó Marquezből. Pretoriai jelentések szerint Baden Powell ezredes vasárnap délelőtt feladta Mafekinget.

Budapest, május 16. Sneemann búr tábornok jelenti, hogy Boden-Powellt 900 főnyi legénységével együtt elfogta.

Nyomozás egy ékszertolvaj után.

Még a múlt év július havában történt, hogy Seffer Mihály óras boltját éjjel alkuleszal valami ismeretlen tettes fölnyitotta s ellopott onnan 100 frt készpénzt, egy aranygyűrűt és egész csapat ezüst remontoir órát. A debreczeni rendőrség a lopott tárgyak jegyzékét megküldte a nagyvárad rendőrséghez is, amely azután a saját hatáskörében szintén megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

A lopott dolgok jegyzékét mindenképp megküldte az összes nagyvárad zalogházaknak, mint már az ilyen alkalomkor szokásos.

Csaknem egy év múlt el minden eredmény nélkül, míg végre néhány napja Nagyváradon Klein M. Kossuth Lajos-utcai zalogházában egy kőművessegéd akart becsapni egy órát, melynek 170,955. száma megmutatta, hogy a debreczeni meglopott órászület tulajdonát képezte valamikor.

A zalogházazs erről rögtön jelentést tett a rendőrségnek, mely aztán kérdőre vonta a tulajdonost. A kőműves-segéd tisztességében nem lehet kételkedni, ő ugyanis megmondta, hogy ő az órát egy másik kőműves-segéd-től vette. A rendőrség ezt is kérdőre vonta, ez pedig azt vallotta, hogy a 170,955. számú órát egy cserepezőtől vette.

A rendőrség tovább ment a nyomon s előkerítette a cserepezőt.

A nyomozásnak azonban még itt sem szakadt vége. — A cserepező ugyanis előadta, hogy ő a múlt év július havában egy lakatos mesteremberrel találkozott össze az utczán. A mesterember nagyon panaszkodott előtte, hogy nem tud munkát kapni, daczára annak, hogy már több hete van Nagyváradon és így kénytelen eladni ezüst óráját, meg az aranygyűrűjét. A cserepező kapott az alkalmon s megvette az ezüst remontoir órát és aranygyűrűt 5 forint 50 krért egész jóhiszeműleg.

Itt a nyom eddig megszakadt, de nem egészen. Mi nem akarunk a nyomozás elé vágni, azért nem mondunk erről a nyomozásról egyelőre többet.

HIREK.

— **Lapunk szerkesztősége e hó elsejétől állandó helyére, Kossuth-utca 13. szám (az udvarban hátul) költözött át.** Ide intézendők a szerkesztőséget illető minden közlemények.

— **Az Osztrák-Magyar-Bank fő kormányzója Debreczenben.** Még e hó folyamán előkelő vendége lesz Debreczen városának. Az Osztrák-Magyar-Bank fő kormányzója, *Bilinszky* volt miniszter meglátogatja a magyarországi fióktézeteket s első sorban a legnagyobb forgalmat, — a debreczenit. A fő kormányzó lejövetelének napja még nincs határozottan megállapítva.

— **Katonai áthelyezések.** *Stojkovic* Antal honvéd huszárhadnagyot a honvédelmi miniszter Debreczenből Aradra, *Vészits* Gyula honvéd főhadnagyot pedig Budapestről a debreczeni 3. honvéd gyalogezredhez áthelyezte.

— **Érettségiző kisasszony.** A most folyó érettségi vizsgákon külön asztalnál szép fiatal leány ül, ki komoly elhatározással készül az érettségihez. A diákkisasszony *Pünköszt* Margit, *Pünköszt* Ferencz műszaki tanácsos leánya, ki bizonyára szép sikerrel fogja letenni az érettségit.

— **Tüdős László temetése.** A korán elhunyt dr. *Tüdős* László ügyvédet tegnap délután temették el a közönség óriási részvéte mellett. A halottas ház egészen megtelt az elhunyt ösmerőseivel, jóbarátaival. A gyászszertartást *K. Tóth* Kálmán lelkész végezte. Az elhunytat a Kossuth-u. temetőben helyezték örök nyugalomra. A ravatalra koszorukat küldtek:

A szeretett igaz hü barátoknak — dr. Kovács József. Szeretett keresztfiúknak — Kardos László és neje. Isten veled — Lajos, Géza, Zsiga. Jó barátjuknak — Bosznayék. Szerető nagynénjei — kedves jó Laczinak. Naszádi Péter — szeretett princípálisának. Szeretett rokonoknak — Kolbenhayer Kálmán és neje. Jó barátja — a jó barátoknak. Szeretett unoka testvérünknek — Béla, Laczi, Ilona, Endre. A hü barátoknak — Kálmán. A debreczeni ügyvédi kamara — dr. *Tüdős* Lászlónak. Dragota Miklós — barátsága jeléül. Szeretett Laczioknak — Jani és Irén. Szeretett testvérnek és sógornak — Kálmán és Ilona. Laczinak — Erzsike. Kedves öcsénknek — Anti és Béla.

— **Kugler Mihály mérnök próba- vonata.** *Kugler* Mihály MÁV. felügyelő, okleveles mérnök, kinek vasuti hűtő és fűtő, valamint szellőztető készülékét láttuk a tél folyamán, — a nyáron, mihelyt bevált a nagy meleg. *hűtési próbát* tesz egy, e célra összeállított vonaton. A készülék a feltaláló által folyton tökéletesítve, bizonyára széles körben nyer elterjedést.

— **Egy család tragédiája.** Szomorú végzet üldözi a báró Jósika-családot. Néhány nappal ezelőtt báró Jósika Miklós, a nagy regényíró fia, a saját lakásán tűzhálának az lett áldozata. Most pedig Kolozsvarról jelentik, hogy az elhunyt fia, báró Jósika Andor öngyilkos szándékkal golyót röpített a mellébe, sulyosan megsebezve tüdejét. Az orvosok nem bíznak felgyógyulásához. Az öngyilkos Jósika Andor, az áprilisi lóversenyen Debreczenben volt s mindkét nap lovagolt is. Lóverseny után még néhány napig itt maradt. Tragikus esete részvétet kelt debreczeni ösmerősei körében.

— **Lovassy Andor főjegyző.** Lovassy Andornak, a volt nagyvárad lapszerkesztőnek, nemrégiben szépirodalmi sikeréről adtunk hírt, amikor elnyerte a debreczeni Csokonai-kör díját, most pedig a tisztviselői pályán érte őt a siker. Tordáról jelentik nekünk, hogy Lovassy Andort, Torda-Aranyos-

megye aljegyzőjét s helyettes főjegyzőjét egyhangulag főjegyzővé választották.

— **Elhunyt bizottsági tag.** Polgár Gombos Ferencz, Debreczen szab. kir. városi bizottsági tag és ev. ref. egyházitanácsos f. hó 14-én, d. u. fél 3 órakor, életének 53-ik. boldog házasságának 29-ik évében elhunyt. Hült tetemei f. hó 16-án, délután 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint a Nagy-Péterfia-Simonyi-ut 4. sz. házból a Nagytemplomban tartandó gyászima után a Péterfiai temetőbe örök nyugalomra tétetni.

— **Az orfeumok ellen.** Az „Ujság“, mely Kolozsvárt jelenik meg, méltatlanul kidiéséri Debreczent. Városunkat ugyanis azon városok között sorolja fel, honnét már kitiltották az orfeumokat. Ez nem áll, mert hiszen, jól tudjuk, kettő is kapott engedélyt s egyik már holnap meg is kezdi működését; de a cikk érdemes arra, hogy okulásul leközljük: „Nem új törekvés, nem első ízben hangzik fel annak óhajta, hogy az orfeumokat s hasonló jellegű erkölcsrontó s a jó ízlést megmetyelző mutatványokat minél szűkebb térre szorítsák. Nem egy vidéki városról vettünk tudomást a közelmúlt folyamán, melyek dicséretesen küzdenek a gombamódra terjedő orfeumok ellen. Így újabb, mint halljuk, Debreczen és Szeged véglegesen kitiltották keblükből az orfeumokat. Nagyvárad polgármestere is szigorú rendszabályt bocsátott ki az orfeumok ellen, melyeket a színházi szezon idejére teljesen eltiltott, a nyári szünet alatt pedig csak felemelt díjak mellett, melyek a színészet céljaira fognak fordítani, engedni meg működésüket. Óhajtuk, hogy Kolozsvár város-atyái meg a többi vidéki városok is szíveleljék meg és kövessék ezt az üdvös példát s hasonló szigorúsággal folytassák a harcot e nemzetiségünket, erkölcsi és művészi érzékünket egyaránt veszélyeztető intézmények ellen.“

— **Öngyilkosság.** Moskovitz Béla, ki Debreczenben rendőrügynök volt, Nagy-Kállóban szíven lőtte magát s meghalt. A nyomor adta kezébe a fegyvert Moskovitznak. Nős s három kis gyermeket hagyott hátra. Debreczenben lakó hozzátartozóit értesítették az öngyilkosságról.

— **Becsületsértési per.** A debreczeni kir. járásbíró előtt tegnap érdekes becsületsértési ügyet tárgyaltak. Hauer Bertalan felől Pap László, a városi szeszkereskedés vezetője különféle valótlan híreket terjesztett, mely miatt Hauer Bertalan beperelte Pap Lászlót. Ferenczy járásbíró előtt tegnap volt a tárgyalás, a tanúk kihallgatása után a bíró Pap Lászlót becsületsértésben bűnösnek mondotta ki s 20 korona pénzbírságra s a költségek megfizetésére ítélte. Pap László az ítéletben megnyugodott s a kirótt büntetést kifizette.

— **Megtagadott eskü.** Sokat beszéltek a közelmúlt napokban arról az esetről, mely a nagyvárad kir. járásbíró előtt játszódott le, a midőn Fuchs Mór, az ottani orthodox hitközség rabbija fődétlen fővel nem akart esküdni. Az esetet jogászai körökben pro és contra sokat vitatták, de abban, hogy kinek adjanak igazat, Bessenyei járásbírónak-e, avagy a rabbinak, megállapodásra nem jutottak. A rabbi védelmére különösen a maradiak emeltek fel szavukat és akeziót indítottak arra nézve, hogy az igazságügyminiszternél keressenek állítólagos sérelmükért elégtételt. Fölötte érdekes a haladópartiak orgánámanak, az „Egyenlőség“ című felekezeti lapnak véleménye, mely többek között így ír az esetről:

„Igaz, — írja a nevezett lap — hogy imára, istentiszteletre befödik fejüket a haladópartii zsidók is, csak hogy a polgári eskü nem héber benedekzés, sem nem istentisztelet. Még azt is értettük volna, ha a főrabbi ur, mint nagyon vallásos zsidó, egyáltalán megtagadta volna az eskütételt, de hogy esküdni akart s csak kalapban, mikor az egyenlőséget a törvény előtt bizonyára a főrabbi ur is igen, igen nagy vivmányak

ösmeri el: azt teljességben nem értjük. Bessenyei járásbíró a zsidó pappal szemben egy nagy elvet védett meg: az egyenlőség elvét a törvény előtt! Ezért csak köszönet és elismerés jár ki neki és nem támadás. Mert mit szólna a főrabbi ur, ha a hitközségi elnököt, ki igen is esküszik hajdon fővel, tekintettel orthodox voltára, a bíró arra akarná kényszeríteni, hogy föltett kalappal tegye le a polgári esküt? Joggal nagy lárma támadna. Mert értse meg valahára a főrabbi ur, hogy az, hogy ő neki úgy kell esküdni, mint a többinek, az nem kényszer, hanem jog. Igazán sajnálnók, ha a felsőbbíróság a főrabbi urat a rászabott bírság alól fölmentené.“

Mindenesetre érdekes az „Egyenlőség“ nyilatkozata és most már kíváncsian várjuk a felsőbbíróság ítéletét.

— **Véres támadás.** A kőműveslegények általában munkás, derék fiúk, csak az a baj, hogy egyesek közülök néha nagyon is belepillantanak az üvegbe, amikor aztán nem igen tűrnek parancsolgatást. Tegnap, a Vendég utczán Szöllősi Dániel lakatosmestert támadta meg ilyen garázda csoport s egyikük zsebkésével meg is szurkálta. A megszurkált önkívületi állapotban szállították lakására; míg a szurkálót sikerült két fodrászlegénynek Anderkó János kőművesegéd személyében elfogni.

— **A bur háboru magyar harciosa.** A délafrikai háborunak egy magyar katonája érkezett most szülőhelyére, Nagyváradra, felgyógyulva súlyos sebéből, a melyet a messze afrikai harctéren kapott. Szent-Ilona foglyának, a hős Kronje tábornoknak ez a vitéze Propper N. János, fia Propper N. Jánosnak, a Keleti Utazási Vállalat igazgatójának. Tengerész volt a fiu s Pólában állomásozott a hajója, a mikor az első délafrikai ágyuszó hírét hallotta. Ellenállhatatlan vágy szállotta meg, hogy ő is beálljon a függetlenségükért küzdő burk seregébe. Egy francia hajóra szállt, mely a mult télen kötött ki Délafrika partján. A fiu egyenest Kronje tábornoknál jelentkezett, a ki a vállas, erős tengerészt be is vette csapatába. A tábornok ezt a csapatot Ladysmith ostromára küldte, a hol aztán a fiatal Propper súlyos sebet kapott a mellén. Erre hazahozták és Pólában ápolták a bur háboru magyar katonáját, a ki sok, megható epizódot beszél Kronje tábornokról, a katonái által rajongással szeretett vezérről. Tanuja volt, a mikor egy ütközet alkalmával, gallyakból hevenyészett ágyon, nehezen megsebesült bur harcizost hoztak a tüzből. Kronje odament a sebesülthöz, letörülte arcáról a verítéket és megcsókolta a haldoklót. Az angol golyók azonban sűrűn röpöködtek körülöttük s egyik lövés megsebesítette a katonát, a ki a gyaloghíntőt vitte . . . A katoná kiejtette kezéből a rudat s ekkor a tábornok maga ugrott oda és segített a golyózáporból biztosságba szállítani a sebesültet . . .

— **Halálozás.** Özv. Básthy Imréné szül. Simonffy Erzsébet ma reggel 61 éves korában meghalt. Az elhunyt temetése e hó 17-én d. u. 5 órakor lesz a Zenede épületéből.

— **Tisztviselők Tusculanum-a.** Harmos Gábor kir. közigazgatási bíró, Kugler Mihály MÁV. felügyelő és Borbély Vidor ügyvéd, budapesti lakosok egy országos hivatalnoki házipítő-szövetkezetet létesítettek Tusculanum néven, melyre most tagokat gyűjtenek, egy részjegy árát 200 koronában szabva meg. A szövetkezet célja tagjai számára a szövetkezet által megszabott területen családi házaknak lehető legelőcsőbb törlesztési hitel mellett való felépítését lehetővé tenni, esetleg már felépített családi lakóházakat terhelő kölcsönöknek kedvezőbb feltételű törlesztéses kölcsönökre való konvertálását közvetíteni. Az ügy kétségkívül minket, debreczenieket is érdekel, amennyiben itt is felvetődött a cötage-házak építésének eszméje. Akik érdeklődnek a dolog iránt, forduljanak Kugler Mihály MÁV. felügyelő, okleveles mérnök urhoz (Budapest, VI., Bajza utca 4.), ki szívesen megadja a

felvilágosítást. A Tusculanum ez idő szerinti elnöke: Harmos Gábor közigazgatási bíró ur, ki tekintélyével és ügyszeretettel fáradozik a dolog sikerén. A szövetkezetet melegen ajánljuk.

— **Vesztett eb marása.** Szegénysorsu asszony Uj Jánosné, ki hét gyermekével nyomoruságosan tölti a napokat. Hogy keserősége pohara még jobban megteljen, vasárnap a saját kutyájok megmarta a szerencsétlen asszonyt. A vizsgálat kiderítette, hogy az eb veszett volt. Az asszonyt felküldik Budapestre a Högyes féle intézetbe. De mit csinál addig a hét szegény gyermek?

— **Dr. Szász Adolf fogorvos jelenti, hogy lakásán (Kossuth-utca 9. sz., ott, a hol a fogorvosi rendelő helyisége is van) a Svéd tornát és massagét újra berendezte és e hó végén a cursust megkezdte. Jelentkezhetni nála d. e. 9-12, d. u. 3-5-ig.**

— **Nagyapó és unokája a halál torkában.** Megható eset történt Bihar-Diószegen. Törő József öreg gazda kint pipázgatót az udvaron, s gyönyörködött a másfél esztendő kis unokájában. A csöppség majd fölverte a házat vidám gügyögésével, ahogy a napsütésben játszadozott. Egyszerre a nagyapa éles gyereksikításra rezzent föl. — Ljeden futott a kut felé, ahogy az alacsony káva mellett a vizre esett pillantása, meglátta fehér ruháskájában a kis unokáját, aki kétségbeesett harcot vívott már a halállal. Törő István pedig habozás nélkül ment a halál torkába: aláerzködött a mélységbe s míg jobbával a kutostort szoritotta, balkezevel megragadta a fuldokló kis jószág ingecskéjét. Amde nem tudta magát tartani veszedelmes helyzetében a víz fölött, minden kísérlete a menekülésre meddő maradt. És kezdte már elveszíteni az egyensúlyt is, mire a gyermeket fogai közé kellett fognia, hogy baljával a vedret tarthassa. Több mint félóraig volt ebben a kétségbeesett helyzetben, anélkül, hogy időnként való segítségkiáltásait hallották volna. Elcsüggedt, már elveszítette a szabadulás reményét a nagyapó s megbarátkozott a halál gondolatával is, míg végre a menyé, ki már aggódva kereste őket, rájuk bukkant a végső perczben. Szomszédok jöttek kötéllal, csakánynyal s szerencsére megmentették a nagyapót és az ő unokáját.

— **Hamis pénzben utazó rablógyilkosok.** Hidvégen e hó 12-én vakmerő rablógyilkosság történt. Odor József marhakereskedő ezelőtt pár héttel egyik országos vásáron megismerkedett két idegen emberrel. Beszélgetés közben szóba került a tordai pénzhamisítók dolga is, mire Odor tréfásan megjegyezte, hogy ő el tudta volna használni azokat a hamis tizeseket. A mult héten az egyik idegen megjelent Hidvégen s Odornak bizalmasan elmondta, hogy ő tudna szerezni azokból a tordai tizesekből s valódi pénzért háromszoros értékű hamis pénzt ad. Ugyanakkor fel is mutatott az idegen néhány új tizest, melyek állítólag hamisak voltak. Odor és a felesége jól megnézték a felmutatott tizeseket s miután azokat tökéleteseknek találták, megegyeztek, hogy 800 forint jó pénzért átvesznek a hamis tizesekből. Az idegen szombaton délután ismét megérkezett s elmondta, hogy a hamis pénzt egyik társával elhozták, de az kint várakozik az erdőszélben a pénzzel s ha besötétedik, majd mennek érte. Este 9 óra tájban Odor magához vette a 800 forintot és elindult az idegennel az erdőbe, hogy ott átvegye a hamis pénzt. Éjfél felé Odorné nyugtalanodni kezdett férje távolmaradásán s a kocissal elindult arra a helyre, hol férjének pénzét át kellett volna vennie. Odort az erdőszélen nagy vértócsában halva találták. Zsebei teljesen ki voltak fosztva, hiányzott a 800 forint és az ezüst órája. Az esetről nyomban értesítették az előjáróságot és a csendőrséget, mely nyomozza a tetteseket.

— **Halalos szerencsétlenség.** A kis Törő Emilia csak a negyedik évében volt még és az irigy halál mégis rátört életére. Törő Mihály géplakatosnak volt a kis leánya. Vasárnap lévén, a szülők nem voltak otthon

s gyermekeiket a nagyszülék gondozására bízták. Az udvaron géprések voltak s a három leánytestvér ott játszadozott. Egyszerre csak rémes sikoltás hangzott el. A gép-dobkosár lezuhant s maga alá temette a kis Emiliát. Az egyik segéd hirtelen oda-futott s kimentette a gyermeket, de a szegény kis leány oly súlyos sérülést kapott, hogy nemsokára kiszenvedett. Mégis csak jó az az óvó, hol a gyermekek gondos felügyelet alatt játszadhatnak.

Véres szuronyok.

— Munkáslázongás Csuroghon. —

Debreczen, május 15.

Csurogh községből munkáslázongásról kaptunk ma hirt. Nagy csapat földmunkás, akik Csurogh községben voltak foglalkoztatva, beszüntették a munkát és megrohanták a község rendőreit. A hir szerint az adott okot az összeütközésre, hogy a rendőrök egy munkást letartóztattak. A munkások követelték, hogy bocsássa ki a rendőrség a társukat és amikor az azt tenni vonakodott, megütköztek a rendőrökkel.

Két súlyos sebesültje van az összeütközésnek.

A munkáslázongásról a következő tudósítást vettük:

Napok óta nagyobb számú földmunkás dolgozik Csurogh községben. A munkások nyugodtan dolgoztak egész a múlt hétig. A mikor egyik társukat, Deák Ferencz munkást valami veszekedésből kifolyólag letartóztatta a rendőrség. Ez sehoggy sem tetszett a munkásoknak és e miatt folyton elégedetlenkedtek. A napokban aztán elhatározták, hogy társukat kiszabadítják a tömlőczből. Felszólították a rendőrséget, hogy társukat bocsássa szabadon. A rendőrség kérelmével elutasította a munkásokat, mire azok lázongásban törtek ki.

Csákányokkal, ásóval, vasvillával fölfegyverkezve mentek az emberek a városházára. Ott találkoztak a rendőrséggel, a melylyel meg is ütköztek. **A munkások közül két ember súlyosan megsebesült. Rozsnyák Istvánt és Hacsoki Lukácsot a rendőrök összeszurkálták.**

A munkások, a mikor látták társaik elestét, riadtan vonultak el. A hatóság azonban attól tartott, hogy a lázongás ismétlődni fog, miért is táviratilag esendőr segítséget kért. Még aznap számos esendőr érkezett Bácsföldvárról Csuroghra és most azok tartják ott fenn a rendet.

A megszurkált munkásokat kórházba szállították. A lázongó munkások közül **harminczhetet jelentettek föl a bíróságnál.**

Hajduvármegye a múlt évben.

— Részlet az alispáni jelentésből. —

Hajduvármegye múlt 1899. évi állapotáról Rásó Gyula kir. tan. alispán terjedelmes jelentést készített. A jelentésből különösen figyelemre méltónak tartjuk leközölni a bevezető részt, mely a következőképen hangzik:

Méltóságos Gróf Főispán ur!

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

A törvényhatóságról szóló 1886. évi XXI. t.-cz. 68. §-ának d) pontja alapján, hivatkozással a tekintetes Bizottság 98/2503. 1885. számú határozatára, melyben meghatározott, hogy az elmúlt évről szerkesztendő jelentésem kinyomattassék s az a bizottság tagjai között szétosztassék: a törvényhatóságot érdeklőleg 1899. évben előfordult nevezetesebb intézkedésekről és eseményekről,

nemkülönb a törvényhatóság múlt évi állapotáról számszerű tüzetes jelentésemet tisztelettel az alábbiakban terjesztem elő.

Óhajtottam most is minden lehető elkövetni, hogy jelentésem keretén belől tiszta képet nyujtsak a törvényhatóság múlt évi állapotáról. A tárgyak ősmertetésénél — ezeknek beosztását illetőleg — az előző évekről adott jelentéseimben foglalt sorrendet most is megtartottam, hogy a már megszokott beosztásnál fogva mindenki könnyen megtalálhassa benne azt, a mi őt a vármegyei viszonyokat illetőleg közelebről érdeklí.

Jelentésem a közigazgatás különböző ágazatai szerint fejezetekre lévén osztva: a törvényhatóság múlt évi állapotát és a múlt évben előfordult nevezetesebb eseményeket — a közigazgatási szakok szerint — az illető fejezetekben ismertettem, minélfogva jelentésem ezen bevezető részében csupán a törvényhatósági bizottságnak múlt évben hozott lényegesebb határozatait, az országgyűléshez, a kormányhoz s annak egyes tagjaihoz intézett feliratait kívánom felemlíteni.

Az országgyűlési politikai pártok között még a múlt év elején is dult azon kiméletet nem ismerő adáz küzdelmet, mely zsbibasztól hatott az egész kormányzatra, leginkább azonban belkormányzatunkra, mely megbénította államférfiainknak cselekvőképességét és akadályozta törvényhozásunk normális működését. törvényhatóságunk is elítélte s ennek kifejezést adva a múlt évi február hó 15-én tartott közgyűléséből, az akkori kormány elnökéhez, báró Bánffy Dezső miniszterelnök urhoz bizalmi feliratot intézett.

Midőn pedig báró Bánffy Dezső ur miniszterelnöki állásáról történt lemondása után Ő Felsege által Széll Kálmán ur legkegyelmesebben kineveztetett, az ezt tudató miniszterelnöki leiratra törvényhatóságunk a múlt évi május hó 15-én tartott közgyűléséből, Ő Nagyméltóságát s a kormány tagjait üdvözölte s a kinevezés felett örömeinek adva kifejezést, biztosította a kormányt hazánk javára irányuló törekvéseiben való támogatásáról. Ugyanezen közgyűléséből még külön üdvözlő feliratot intézett Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter urhoz, Perczel Dezső volt belügyminiszter urnak pedig a belügyminiszteri állásáról való távozása alkalmából a törvényhatóság iránt viseltetett jóindulatáért köszönetét nyilvánította.

A törvényhatóság a lefolyt évben az országgyűléshez három esetben intézett feliratot, u. m.:

1-ször a rohamosan terjedt borhamisítás megakadályozása czéljából,

2 szor a kötelező állami tűz- és jégkár biztosításának törvényhozás útján leendő mielőbbi behozatala tárgyában és

3-szor a nép között mindinkább terjedő, a lakosságot anyagilag és szellemileg tönkre tevő pálinkaivás korlátozása iránt.

A nagy közönség érdekeit kívánta előmozdítani a törvényhatóság a május havi közgyűléséből a földmivelésügyi miniszter urhoz intézett feliratával, melyben intézkedést kért arra nézve, hogy a sertésvész szörványos fellépése esetén csupán a fertőzött udvar és legfeljebb még annak szomszédai zároltassanak el, az illető község pedig a forgalom és vásárra nézve szabadon hagyassék.

Pártolólá terjesztette fel a törvényhatóság Nádudvar község közönségének a kereskedelemügyi miniszter urhoz intézett iránti kérvényét, hogy a Szolnoktól Karcagyon át Debreczenig kiépítendő transzverzális müút Nádudvar község érintésével vezetessék s indokolt felterjesztésében maga részéről is kérte a község érdekeinek figyelembe vételét.

Vármegyénknek a közigazgatás javítása érdekében régóta hangoztatott óhajta az, hogy az igen nagy terjedelmű és nagy népességű balmazújvárosi járás kétfelé osztassék, vagyis hogy megyénkben még egy új szolgabírói járás szerveztessék. — A törvényhatóság s vármegyénk közigazgatási bizottsága az előző években ez iránt már több ízben intézett indokolt kérelmet a magas kormányhoz, azonban ebbeli törekvése, államsegély hiányában, eredményre nem vezetett. — Midőn a folyó 1900. évre szóló állami költségvetésben, a vármegyék közigazgatási és gyámhatósági kiadásai fedezésére, az eddige czélra előirányzott összegben felül még 550,000 korona vétetett fel a belügyi tárca költségvetésénél és pedig azon indokolással, hogy a vármegyék adminisztrációjának ellátása alá tartozó teendők állandó növekedése több vármegyében új állások szervezését, személyzet szaporításokat s a tisztviselők javadalmának egyes helyeken való emelését tették szükségessé: törvényhatóságunk kérelmét megújítva, a múlt évi december havi közgyűléséből a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök urhoz ismét feliratot intézett a harmadik szolgabírói járás felállítása iránt s e czélból megyénk dotációjának évi 4000 frttal leendő felemelését kérelmezte. Ezen felirat elintézését még nem nyert.

A törvényhatósági határozatok közül felemlíteni kívánom még, hogy Szovát, Józsa, Csege, P.-Ladány, Kaba, Nádudvar, és H.-V. Péres községekben, Főispán ur Ő Méltóságának támogatása mellett, ingyenes népkönyvtárak létesítettek, melyek hivatala vannak a nép művelődésének előmozdítására; továbbá, hogy H.-Böszörményben kizárólag hordóhitelesítő hatáskörrel megyei mérték-hitelesítő hivatal állított fel, mely működését múlt évi szeptember 9-én megkezdte.

A törvényhatósági bizottsági tagok közül a múlt évben elhunytak: Cseh Béla, Szöllőssy Imre, Szekeres János, Veisz Ignác virilis és Domokos János választott bizottsági tagok. A virilis bizottsági tagok helyére a sorrend szerint következett póttagok hivattak be, Domokos János helye pedig az év végével választás útján töltött be.

A legtöbb adót fizető és választott bizottsági tagoknak folyó évre szóló névjegyzéke, valamint a tisztikar, kezelő- és segédszemélyzet névsora jelentésem végén mellékeltek.

A vármegyei tisztikar sorában, valamint a kezelő- és segédszemélyzet létszámában s személyzetében változás nem történt.

KÜLÖNFÉLÉK.

* **Római kaland.** Mulatságos és következményekben nem épen kellemetlen kalandja támadt egy Haligray nevű bordeauxi uri embernek, a midőn a napokban Zárandok-uton lévén az örök városban, a Pétertemplomot meglátogatta. Ajtatos hangulatban elmélyedve, észre sem vette, hogy körülötte mi történik. Képzeli tehát elámulása, a midőn a templomból kijutva, egy német pénzzel telt erszényt és orosz pénzjegyekből dagadó tárczát talál köpenye zsebében. A becsületes francziát alkalmasint kollégájának nézte valami zsebtolvaj és a midőn magát megfigyelve látta, zsákmanját hirtelen a zsebébe dugta, azzal a reménnyel, hogy alkalmas helyen ismét visszaveszi tőle. — Haligroy a két erszényt átadta a rendőrségnek.

* **A legrégebb szerelmes levél.** A British Muzeumban őrzik a világ legrégebb szerelmes levelét, melyet ezelőtt 3500 esztendővel irtak egyiptomi hercegnőnek. A levél, melyben a szerelmes a hercegnő kezét megkérte, téglá alakú köre van írva.

RÖPPENTYÜK.

* **Oh, női nyelv.** — Ismertem egy embert, a ki tizenöt évig nem beszélt a feleségéhez.

— Talán alkalomra várt, hogy szóhoz jusson?

* **Nai gyermek.** Nagybácsi (a ki a kis Károlykanak megígérte, hogy egy szép mesét fog mesélni, így szól az ebédnél): Gyerekek, ne kinaljatok annyit, mert már annyit ettem, hogy mindjárt megpukkadok!

Károlyka (hamar): Jaj no bácsika, előbb mondja el az ígért mesét!

Avér megmérgezése.

Valamely csekély esemény, pl. egy egyszerű szúrás még a legszilárdabb egészséget is tönkretelheti. De mi is tartaná fönn az egészséget, ha nem a vér tisztasága, a vérbősége és rendszeres keringése; sokféle ok zavarhatja meg a vér épségét és gyakran csökkenését idézheti elő. Vágás vagy csak karcolás is a vért megmérgezheti, lassan-lassan megrohantja s így utat nyit különféle behatásnak, mely az egészségre káros.

Példát nyújt erre Duracier kisasszony, ki 19 éves. La Varenneben, Champtoceaux mellett (Maine-et-Loirei) lakik.

— Leányom, írja Duracier Mátyas ur, három évvel ezelőtt üzletben volt alkalmazva. Lába szárát megsebesítette és a sebet elhanyagolta, mert jelentéktelennek tartotta. Azonban lassankint aggodalmat okozó daganat keletkezett.

nagy vérhólyagok támadtak s kénytelen volt munkásságát megszakítani. Sebei fölszakadtak s oly gyenge lett, hogy alig tudott a lábán állani. Nem volt se étvágya, se álma s heves csipőfájdalmat érzett és szúrást meg szívdobogást a legcsekélyebb mozdulatra is. Vércsegyény lett; állapota rohamosan rosszabbodott és ha egy, a Pink-piluláról szóló irat nem kerül szemünk elé, tönkre megy szegény leányom. Szerencsére rögtön használni kezdte a pilulát s erője kezdett visszatérni. Jó kedvével, mely teljesen eltűnt volt, visszatért erője, étvágya és álma.

Minden bajt a vér tisztátalansága idézett elő s a Pink-pilula a vért újra helyreállítva, eltüntetvén az okokat, egy csapásra eltüntette az eredményt is. Minden körülmény között ilyen a hatása, s mindig jó hatással van az egészségre a Pink-pilula, ha a bajt a vér elgyengülése idézte elő. A vércsegyénységet, a sárgaságot, a reumát és sok más bajt legyőzhetünk a Pink-pilula használatával.

A Pink-pilulák kaphatók Magyarországon a legtöbb gyógyszerárban. Egy doboz ára 3 Korona 50 fillér és hat doboz 18 Korona. Magyarországi főraktár **Török József** gyógyszerárban, Budapest, Király-utca 12.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzései.

Debreczen, május 15.

Piaci árak 50 kgr.-ként koronákban:		
Buza minőség	77	6.90 — 7.20
"	78	7.10 — 7.35
"	79	7.15 — 7.45
"	80	7.40 — 7.55
Rozs	71/73	6.20 — 6.30
Árpa		5.45 — 5.60
(jobb)		
Zab		4.85 — 4.95
" prima		5.60 — 5.70
Tengeri		
Köles		
Napraforgó mag		
Bükköny		
Lóhere		
Luczerna		
Pogácsa napraforgó		
" tökmag		
Bab (fehér)		

REGÉNY.

A csöndes lakó.

— Angol regény. —

Irta: Pryce Richard.

Fordította: Karem.

(Folytatás.) 51.

Az asszony tágra nyílt szemei vadul meredtek a falra, majd Saltashre, ki saját ajtaja előtt állott, azután hirtelen fölriadt és kezeivel végigsimította homlokát.

— Hogy jutottam én ide? — kérde.

Saltash meglepődve nézett a nőre, ki nek arckifejezése most már egészen rendes

volt. Nem volt annak semmi baja — ez az egy világos volt előtte.

— Azt hiszem, megint jártam álmomban — szolt Mrs. Fleming.

Saltash egy pillanatig csaknem hajlandó lett volna hitelt adni szavának, de csakhamar átlátott a tervén.

— És álmában, ugy-e, megint kinyitotta az ajtót? — kérde.

Mrs. Fleming gyors tekintetet vetett rá. Kezei észrevehetőleg reszkettek. Nem jó módszert követett, mikor port akart hinteni ennek az embernek a szemébe. Ezjénemi részben ellenszenvenessé tette őt előtte. Megakarta csalni: már most kényszeríteni fogja, hogy feleljen kérdéseire. Nehány lépéssel közelebb ment hozzá.

— Késő van — szolt a nő halkán — föl kell mennem.

De Saltash utjába állott és elrekesztette a szűk átjárót előtte.

— Nem, — mondá szigorúan — ez megjárta egyszer, de most már magyarázat tartozik.

— Hiszen már megmagyaráztam, — felelt a nő — mi lehet ennél egyszerűbb? Lefeküdtem három órával ezelőtt, azóta nem tudtam semmiről és most egyszerre itt találok magamat.

— Nem látszott alvajáronak akkor, mikor a gázt felcsavartam — szolt Saltash. — Ez csak egy jó percczel több jutott kegyednek eszébe.

Megint észrevehető módon zihált keble a nőnek, mikor ez a nyíl kiröppent. Finom orrezimpái tágra nyíltak, hogy ziháló gyors lélekzése utat találjon.

— Csak annyit mondhatok, hogy nem tudom mikép jutottam ide — mondá.

— Elhittem ezt kegyednek, mikor első ízben lejött az ajtóhoz a multkor, csak hogy azután újra lejött.

— Első ízben... és azután újra... mit akar evvel mondani?

— Hogy később még egyszer lejött, — állította Saltash kérelhetetlenül. — Hallottam és láttam is ruhája végét... szelét... uszályát, — akadozott, a megfelelő szót nem találván — a mint épen eltűnt a lépcsőfordulónál a korlátok mögött.

Fölfelé mutatott a megnevezett pontra és Mrs. Fleming is követte szemeivel a jelzett irányt.

— Akkor is álmában járt talán?

— Mikor?

— Mikor másodszor lejött.

— En nem voltam másodszor ideleln.

— Nagyon sajnálom, hogy ezt el nem hiszem, mert kézzelfogható bizonyítékát is találtam annak, hogy másodszor is járt az ajtónál. Világosan emlékszem, hogy én mind a két tolózárat bezártam — erre kegyed is emlékezhet — mégis később, mikor újra kijöttem, az egyik tolózár nyitva volt.

— Lehet, hogy időközben Smith nyitotta ki.

— Ő nem volt lenn. Még egész sötét éjszaka volt akkor.

Mrs. Fleming hallgatott. Egy nagyobb szélroham vetemedett most az ajtónak és ez nyikorgott sarkában.

— No, lássa, hogy most is nyitva van, — mutatott rá Saltash.

— Lehet, hogy egész éjjel nyitva volt.

— Nem volt! Hallottam, mikor Smith tíz óra tájon kulcsal és tolózárral is becsukta.

Mrs. Fleming most már egészen lemondott a védekezésről.

— És ha kinyitottam is az ajtót, — kérde hirtelen — mi köze önnek ahhoz? En jóval előbb jöttem ide lakni, mint ön.

Mennyire hasonlított ez a nő valakihez, a kit Saltash igen jól ismert. Csak ez a tündöklő sárga haj zavarja meg.

— Hagyjon fölmennem — szolt Mrs. Fleming.

— Nem addig, míg meg nem mondja, kit boesított be a házba.

— Kit boesítottam be a házba? Csak nem gondolja, hogy bebocsátottam valakit?

Saltash igent intett. Hosszu szünet következett ezután, melyet csak az eső csap-

kodása töltött be. Mrs. Fleming gondolkozni látszott és csak azután szólt meg.

— És hol képzeled, hogy lehetne, a kit bebocsátottam volna. — kérde.

— Valószínűleg szobájában.

Mrs. Fleming megint gondolkozott.

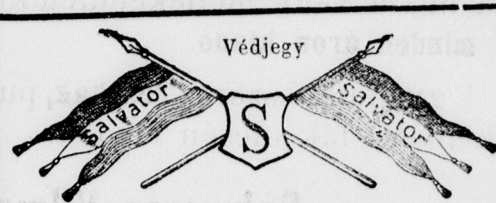
— Menjen föl és keresse meg, — szolt azután, — megengedem önnek. Hogy tehet föl ilyesmit rólam? Ez borzasztó, hogy így kell mentetgetőznöm és pedig egy idegennel szemben. Már az is nagyon kompromittáló lenne rám nézve, ha valaki lejönne és itt találna önnel.

Ez nem volt uri nőhöz méltó módon mondva. Saltash csak hallgatott tovább.

(Folyt. köv.)

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

NYILT-TÉR.

Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,

a Lithion-forrás

Salvator

kitünő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emeszthető.

Első rangu gyógyviz és diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő életmódjuk folytán **aranyeres bántalmakban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetenyekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek** képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

A Salvator-forrás Igazgatósága Eperjesen.

Sz.-László

Nagyvárad mellett.
Vasuti állomás.
Posta, távirtda, telephon.

(püspök) gyógyfürdő. Hévízfürdők 30°—40° C.

Kiváló szaktekintélyek által elismert

== kitünő hatással ==

osuzos és rheumás bántalmaknál, csonttörések és fizamok utókezelése, hűdéseknél, mell, hasüri és egyéb **izzadmányoknál** (exsudatum) máj és vese, valamint húgy- és ivarszervi bántalmaknál, **női bajoknál** a légzési és emésztési szervek hurutjainál.

Gyönyörű fekvés, hatalmas tölgyfa erdősek közepé n, három oldalról hegyek által védve. Pormentes enyhe klíma. Gyönyörű park- és sétahelyek. Villamos világítás, öt óriási tükörfürdő 900—3000 lktl. kőbtartalommal, folytonos vízcseré; kád- és családfürdők; pokróczozó és pihenő ternek. Zuhanyok.

Ivógymód, lápfürdők, massage, villamozás.

Szállodái a modern követelményeknek megfelelőleg a legnagyobb kényelemmel berendezve, a fürdő helyiségekkel zárt folyosók által vannak összekötve.

Olcsó szobaárak. Kitünő magyaros konyha, tiszta borok Czegléd Sándor pinczejéből. Naponta háromszor tüzene, sétatáncversenyek, tombola- és táncestélyek. Kirándulások. — **Évad május 1-től október 1-ig.** — Fürdőorvos: Dr. Turner Béla. — Bérlet: Czegléd Sándor. — Prospectusokat bérmentve küld az igazgatóság.

Elköltözés végett

2 új ebédlő, 2 új hálószoba, 1 uri szoba, valamint saját használt 4 szoba butoraim, mind jó állapotban **rendkívül olcsó árban eladó.**

Megtekinthető naponta reggel 9 órától délután 5 óráig Piacz-utca 71. szám alatt levő **udvari** földszinti lakásban.

A lakás, mely 4 szoba, konyha és a hozzá való melléképületekből áll, **minden áron kiadó.**

Ugyanott jó száraz **deszkák**, puha és kemény fák olcsón eladó.

Schwarz Vilmos.

Gróf Schönborn-Buchheim Ervin Bereg-m. uradalmából.

Szolyvai gyógyforrás.

Dr. Kélli, dr. Bóka, dr. Widerhoffer tanár urak és számos orvosi tekintélyek nyilatkozatai alapján kitűnő sikerrel ajánlják: köszvény, hólyag s vizeleti szervek bajainál; ezukorbetegség, hughomok, epekő; a torok és tüdőszervek bántalmánál, étvágytalanság és gyomor-megbetegedéseknél.

Kitűnő ízű ital, igen üdítő viz.

Gyomor bajok elleni specificum

A Luhi Erzsébet gyógyforrás.

A gyomor rendetlen működésénél gyomorsav túlságos képződésénél, gyomorégés, bőfűgés, a gyomor elnyálkásodása, a gyomor és bél krónikus hurutja alkalmával kitűnően beválik; a torok, gége és hörgők idült hurutos állapotában sikerrel alkalmaztatik.

Elsőrangú üdítő és asztali ital.

Polenai gyógyforrás.

Elsőrendű diatetikus viz; legüditőbb asztali viz, borral vegyítve kitűnő, tejjel vegyítve a legjobb nyálkaoldó szer.

Kaphatók: minden fűszerkereskedésben és az uradalmi ásványvizek bérlőségénél **Szolyván (Bereg-megye.)**
♦♦ Prospektus ingyen és bérmentve. ♦♦

Erdő-Bénye gyógyfürdő

(Zemplénvármegyében.)

A fürdőidény május 24-én kezdődik és tart szept. 15-ig.

Hatása: gazdag vas- és timsó-tartalmánál fogva kitűnő: a női betegségekben, sápkórban, idegbántalmakban, görvélykórban, rheumatiku- és köszvényes bántalmakban szenvedőknek. Kiváló klimatikus gyógyhely a légzőszervi és malarikus bajokban szenvedők részére. Gyógyhasználatra az ujonnan fölépült fürdőlakban 20 fürdőszobában 4 porcellán-, 4 réz- és 24 fakád van elhelyezve. Ezenkívül négy kisebb szoba a hidegvíz-gyógyimóddhoz rendeztetett be 2 káddal, 2 ülőkáddal teljes zuhanykészlettel, izzasztó kamarával, 2 pakoló ágygyal és a villamos fürdőhöz szükséges készletekkel.

Használhatók iszap-, vasláp-, sós- és villanyfürdők; massage, izzasztó és hidegvíz-gyógyimód. Ivó-gyógyimóddhoz mindenféle ásványviz van készletben.

A fürdő vendégek elhelyezésére 7 épületben a hivatalos helyiségeken s lakásokon kívül csinos berendezéssel s villamos csengővel ellátott 95 szoba áll rendelkezésre.

Szórakozásra szolgálnak: csinos ét-, tánc-, olvasó- s női terem, könyvtár, hírlapok, billiárd, társas- és tornajátékok, naponként kétszeri tér-zene.

Terjedelmes árnyékos erdei séta-utak. Kápolna. Az étkezés olcsó és kifogástalan.

Az izraelita vendéglő csinos, új verendás épületben van elhelyezve.

Házi gyógytár, posta- és telephonállomás helyben van, mely a Szegimalom vasúti állomástól veszi át a sürgönyöket.

Vasúti állomás: a személyvonatokhoz Erdőbénye-fürdő (fél órányira), — gyorsvonathoz Liska-Tolcsva (1 órányira a fürdőtől), hol külön kocsit 5 koronáért és közös kocsit személyenként 1 korona 60 fillérért kapható.

Fürdőorvos: dr. Kun Zoltán Sárospatakról.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál

a fürdőigazgatóság.

Des Combes Henrik
ügyvéd

irodáját

a Debreczeni

Első Takarékpénztárnak

Kossuth-utcázi 3. sz. alatti házába

(a keresztépület első emeletére),

tette át.

Több mint

50 év óta sikerrel használtatik!

Az észéki
arczkenőcs
és észéki
SZALVATOR-szappan
eltávolítja a szeplőt,
májfoltot és a bőr összes
tisztatlanságát.

Valódi csakis a

DIENES J. C.

Salvator-gyógytárából
Eszéken felsőváros.

1 tégely észéki arczkenőcs ára — kor. 70 fillér
1 drb Salvator-szappan " 1 " "
1 tégely kézi paszta " 1 " 20 "
Lyoni rizspor kis doboz 1 kor., nagy doboz 2 kor.

Figyelmeztetés!

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészektől és megfelelnek tökéletesen a 71012. sz. B. m. rendeletnek.

Csak akkor valódi, ha a fenti törvényileg beiktatott védjeggyel el vannak látva és kéretik a t. közönség csakis DIENES-féle észéki kenőcsöt és szappant kérni és elfogadni.

Főraktár Budapeston:

Török József ur gyógyszerházában
VI., Király-utca 12. sz.

Dr. SZABÓ-féle

VIRÁG-CRÉME

az arczerémek gyöngye.

Teljesen ártalmatlan anyagokból készült, **higanymentes** arczkenőcs, mely miután **nem zsíroz, nappal is használható.** Üdévé, puhává s **fehérré** teszi az arcz s kezek bőrét. Kiválóan javalva az arczbőr minden tisztatlansága ellen, mint **bőratkák, sömör, bőrhámlás, szeplő** továbbá **szélfújta kezek** s arcznál.

Egy tégely ára
70 fillér (35 kr.)

Főraktár: Debreczenben,

MIHALOVITS I. gyógyszerháza.